C/2025/6697

12.12.2025

AVIZUL BĂNCII CENTRALE EUROPENE

din 7 noiembrie 2025

cu privire la o propunere de regulament al Parlamentului European și al Consiliului de instituire a programului de schimb, asistență și formare profesională pentru protecția monedei euro împotriva falsificării pentru perioada 2028-2034 (programul „Pericles V”) și de abrogare a Regulamentului (UE) 2021/840

(CON/2025/34)

(C/2025/6697)

Introducere și temei juridic

La 8 și 15 octombrie 2025, Banca Centrală Europeană (BCE) a primit din partea Consiliului Uniunii Europene și, respectiv, a Parlamentului European o solicitare de emitere a unui aviz cu privire la o propunere de regulament al Parlamentului European și al Consiliului de instituire a programului de schimb, asistență și formare profesională pentru protecția monedei euro împotriva falsificării pentru perioada 2028-2034 (programul „Pericles V”) și de abrogare a Regulamentului (UE) 2021/840 ([1]) (denumit în continuare „regulamentul propus”).

Competența BCE de a emite un aviz se întemeiază pe articolul 133 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, în conformitate cu care, fără a aduce atingere atribuțiilor BCE, Parlamentul European și Consiliul stabilesc măsurile necesare pentru utilizarea monedei euro ca monedă unică, după consultarea BCE. În conformitate cu articolul 17.5 prima teză din Regulamentul de procedură al Băncii Centrale Europene, Consiliul guvernatorilor adoptă prezentul aviz.

1. **Observații generale**

1.1. BCE observă că regulamentul propus va înlocui actualul program Pericles IV pentru perioada 2021-2027, care a fost instituit prin Regulamentul (UE) 2021/840 al Parlamentului European și al Consiliului ([2]). Programul Pericles V se va aplica din 2028 până în 2034.

1.2. BCE își reiterează opinia potrivit căreia programul Pericles reprezintă o contribuție utilă la activitățile desfășurate deja de BCE, Europol și autoritățile naționale în combaterea falsificării bancnotelor și a monedelor euro ([3]). BCE are convingerea că programul Pericles V va continua să contribuie la menținerea integrității bancnotelor și monedelor euro și la contracararea oricărei amenințări potențiale la adresa utilizării monedei euro ca monedă unică.

1.3. BCE subliniază implicarea sa activă în lupta împotriva falsificării. În special, BCE dezvoltă elemente grafice și elemente de siguranță pentru bancnotele euro care permit publicului și experților să distingă între bancnotele autentice și falsuri, ceea ce are un rol de descurajare pentru falsificatori.

1.4. Prima serie de bancnote euro a fost introdusă la data de 1 ianuarie 2002. Începând din 2013, au fost introduse în mod treptat bancnotele din a doua serie, și anume bancnotele din seria „Europa”. Pentru a pregăti lansarea unor bancnote cu elemente de siguranță îmbunătățite, BCE și băncile centrale naționale din Eurosistem oferă o gamă largă de informații producătorilor și furnizorilor de echipamente de procesare a bancnotelor, precum și băncilor comerciale, comercianților cu amănuntul și altor părți care utilizează echipamente de procesare a bancnotelor sau operează cu numerar pe bază zilnică. În plus, BCE oferă programe de formare și materiale de formare pentru a

([1]) COM(2025) 462 final.

([2]) Regulamentul (UE) 2021/840 al Parlamentului European și al Consiliului din 20 mai 2021 de instituire a unui program de schimb, asistență și formare profesională pentru protecția monedei euro împotriva falsificării pentru perioada 2021-2027 („programul Pericles IV”) și de abrogare a Regulamentului (UE) nr. 331/2014 (JO L 186, 27.5.2021, p. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/840/oj).

([3]) A se vedea punctul 1 din Avizul CON/2006/35 al Băncii Centrale Europene din 5 iulie 2006 la solicitarea Consiliului Uniunii Europene cu privire la două propuneri de decizii ale Consiliului cu privire la programul de schimb, asistență și formare pentru protecția euro împotriva contrafacerii (programul „Pericles”) (JO C 163, 14.7.2006, p. 7), punctul 1.1 din Avizul CON/2012/17 al Băncii Centrale Europene din 2 martie 2012 cu privire la o propunere de regulament al Parlamentului European și al Consiliului privind înființarea unui program de schimb, asistență și formare profesională pentru protecția monedei euro împotriva falsificării (programul „Pericles 2020”) (JO C 137, 12.5.2012, p. 7) și punctul 1.2 din Avizul CON/2018/35 al Băncii Centrale Europene din 16 august 2018 cu privire la o propunere de regulament al Parlamentului European și al Consiliului de instituire a unui program de schimb, asistență și formare profesională pentru protecția monedei euro împotriva falsificării („programul Pericles IV”) (JO C 378, 19.10.2018, p. 2). Toate avizele BCE sunt publicate pe EUR-Lex.

completa formarea agenților care operează, cu titlu profesional, cu numerar. Totodată, după lansarea unei noi serii de bancnote, sunt puse la dispoziția publicului larg informații privind elementele grafice și elementele de siguranță. În prezent, BCE pregătește o nouă serie de bancnote euro pentru a se asigura că acestea rămân sigure, eficiente și sustenabile. Atât publicul, cât și o serie de experți participă în mod activ la proces. Decizia finală privind tema și elementele grafice va fi luată de Consiliul guvernatorilor BCE, data lansării noii serii de bancnote euro urmând să fie decisă într-o etapă ulterioară.

1.5. În plus, BCE analizează noi tipuri de bancnote euro falsificate în cadrul Centrului său de analiză a falsificărilor (CAF) și folosește cunoștințele obținute astfel pentru a putea oferi consultanță autorităților de aplicare a legii. CAF coordonează diseminarea tuturor datelor tehnice și statistice cunoscute privind falsificarea euro către toate părțile relevante.

1.6. Printre alte tehnici, falsificatorii utilizează o gamă largă de echipamente și programe informatice de prelucrare a imaginilor digitale. Drept răspuns, Central Bank Counterfeit Deterrence Group, din care BCE face parte, sprijină și utilizează tehnologii precum sistemele de descurajare a falsificării, care previn capturarea sau reproducerea imaginilor bancnotelor protejate.

1.7. BCE este de acord că este necesară o atenție continuă pentru a combate amenințările emergente legate de falsificare. Prin urmare, BCE salută faptul că programul Pericles V urmărește să contracareze potențialele amenințări la adresa monedei euro digitale, în cazul în care aceasta ar fi emisă în viitor, pentru a menține integritatea monedei euro sub toate formele sale. De asemenea, BCE salută faptul că atât amenințările reprezentate de inteligența artificială, cât și oportunitățile de investigare pe care le oferă sunt luate în considerare în cadrul obiectivelor programului. Acțiunile eligibile pentru finanțare ar trebui să acopere eventualele evoluții viitoare în aceste domenii.

2. **Observații specifice**

2.1. Titlul și articolul 1 din regulamentul propus ar trebui extinse pentru a include o trimitere la alte amenințări potențiale pentru a acoperi noile evoluții, inclusiv în contextul viitoarei monede euro digitale, în conformitate cu considerentul 12, cu articolul 2 alineatul (2) și cu anexa la regulamentul propus.

2.2. În conformitate cu articolul 7 din regulamentul propus, programul Pericles V urmează să fie pus în aplicare în conformitate cu Regulamentul (UE, Euratom) 2024/2509 al Parlamentului European și al Consiliului ([4]), prin gestiune directă sau prin gestiune indirectă cu entitățile menționate la articolul 62 alineatul (1) litera (c) din regulamentul menționat. Potrivit expunerii de motive care însoțește regulamentul propus, programul Pericles V se dovedește a fi complementar și coerent cu inițiativele întreprinse de BCE și Europol. Prin urmare, necesitatea de a asigura coerența și de a evita suprapunerea inutilă cu măsurile relevante luate de alte entități competente în ceea ce privește falsificarea bancnotelor și monedelor, în special de BCE și, respectiv, de Europol, este fundamentală. Din acest motiv, atunci când pune în aplicare acțiuni eligibile în cadrul programului Pericles V, Comisia ar trebui să ia în considerare activitățile existente și planificate ale BCE și Europol privind amenințările la adresa monedei unice, cum ar fi falsificarea și fraudele legate de falsificare, inclusiv producerea și distribuirea de bancnote falsificate. Acest lucru este în concordanță cu articolul 4 alineatul (2) din Regulamentul (UE) 2021/840, pe care regulamentul propus ar urma să îl abroge. BCE încurajează Comisia să exploateze pe deplin experiența BCE în desfășurarea de cursuri de formare profesională și în furnizarea de informații privind bancnotele euro și să se asigure că regulamentul propus prevede implicarea deplină a BCE în această privință.

2.3. De asemenea, făcând trimitere la buna cooperare dintre părțile interesate ale programului Pericles V, BCE își reiterează opinia potrivit căreia ar fi benefică o cooperare a Comisiei cu BCE și cu Europol atunci când decide cu privire la acțiunile care urmează să fie finanțate în cadrul programului Pericles V, în special pentru a examina împreună inițiativele. Astfel, posibila duplicare și suprapunerile între programul Pericles V, alte programe relevante și activitățile de formare ale BCE ([5]) ar fi evitate. De asemenea, o astfel de cooperare ar facilita aplicarea unei strategii coordonate împotriva falsificării monedei euro și a fraudelor legate de falsificare. Prin urmare, articolul 8

([4]) Regulamentul (UE, Euratom) 2024/2509 al Parlamentului European și al Consiliului din 23 septembrie 2024 privind normele financiare aplicabile bugetului general al Uniunii (JO L, 2024/2509, 26.9.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/2509/oj).

([5]) A se vedea punctul 8 din Avizul CON/2005/22 al Băncii Centrale Europene din 21 iunie 2005 la solicitarea Consiliului Uniunii Europene cu privire la două propuneri de decizii ale Consiliului cu privire la programul de schimb, asistență și formare pentru protecția euro împotriva contrafacerii (programul „Pericles”) (JO C 161, 1.7.2005, p. 11), punctul 2.2 din Avizul CON/2006/35, punctul 2.4 din Avizul CON/2012/17 și punctul 2.2 din Avizul CON/2018/35.

alineatul (1) din regulamentul propus ar trebui modificat pentru a prevedea consultarea prealabilă de către Comisie a principalelor părți implicate, inclusiv a BCE și a Europol, în legătură cu acțiunile care trebuie întreprinse. Comisia ar trebui să acorde BCE suficient timp pentru a se familiariza cu documentația referitoare la acțiunile care trebuie întreprinse în conformitate cu articolul 8 alineatul (1) și cu punctele 1 și 3 din anexa la regulamentul propus ([6]).

2.4. Articolul 4 alineatul (2) din regulamentul propus ar trebui, de asemenea, modificat pentru a prevedea consultarea prealabilă a principalelor părți implicate, inclusiv a BCE și a Europol, atunci când Comisia execută resurse suplimentare în conformitate cu Regulamentul (UE, Euratom) 2024/2509 prin gestiune directă sau prin gestiune indirectă cu entitățile menționate la articolul 62 alineatul (1) litera (c) din regulamentul menționat.

2.5. BCE subliniază necesitatea (1) implicării sale periodice în elaborarea oricăror rapoarte de evaluare în cursul programului, pentru a reflecta măsurile pe care le-a luat și implicarea sa activă în combaterea falsificării și a fraudelor legate de falsificare; (2) includerii corespunzătoare a observațiilor entităților care participă în mod activ în măsurile relevante împreună cu cele ale Comisiei în orice rapoarte de evaluare și comunicări; (3) informării sale periodice în viitor cu privire la program; și (4) consultării sale înainte de adoptarea oricărui potențial act delegat în vederea elaborării de dispoziții pentru monitorizarea și evaluarea cadrului. În această privință, BCE constată că articolul 133 din tratat prevede consultarea BCE înainte de stabilirea unor măsuri necesare pentru utilizarea monedei euro ca monedă unică. Această obligație nu se limitează la regulamentul propus, ci se aplică și actelor delegate care vizează domeniile de competență definite în actul legislativ de bază. BCE este consultată cu privire la regulamentul propus în conformitate cu articolul 133 din tratat și, în consecință, ar trebui consultată și înainte de adoptarea oricărui act delegat de punere în aplicare a unor măsuri în scopul protecției monedei euro împotriva falsificării și a fraudelor legate de falsificare, care sunt necesare pentru utilizarea monedei euro ca monedă unică.

2.6. În sfârșit, în ceea ce privește acțiunile menționate la articolul 8 alineatul (5) și incluse la punctele 1 și 2 din anexa la regulamentul propus, BCE sugerează includerea unor acțiuni comune care să vizeze producerea de bancnote și monede falsificate în afara zonei euro și distribuirea acestora în zona euro. Potrivit expunerii de motive care însoțește regulamentul propus, deși numărul mediu de bancnote euro falsificate detectate anual rămâne sub control, este necesară o monitorizare continuă, după cum o demonstrează disponibilitatea tot mai mare pe internet/darknet a euro și a elementelor de siguranță falsificate de foarte bună calitate, apariția bancnotelor cu desen modificat, precum și existența unor hotspoturi ale falsificatorilor, de exemplu în Turcia și China.

În cazul în care BCE recomandă modificarea regulamentului propus, propunerile de redactare specifice însoțite de o explicație în acest sens se regăsesc într-un document tehnic de lucru separat. Documentul tehnic de lucru este disponibil în limba engleză pe EUR-Lex.

Adoptat la Frankfurt pe Main, 7 noiembrie 2025.

Președinta BCE
Christine LAGARDE

([6]) A se vedea punctul 2.5 din Avizul CON/2012/17 și punctul 2.2 din Avizul CON/2018/35.